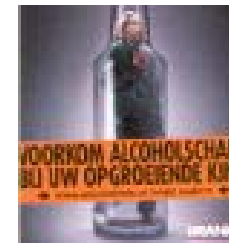

ACTIEPLAN 'ALCOHOL EN JEUGD'

GEMEENTE SMALLINGERLAND

(vastgesteld door de gemeenteraad op 5 februari 2008)

Alcoholproblemen manifesteren zich vooral op lokaal niveau. Bijna dagelijks wordt de gemeente geconfronteerd met alcoholische schade in de vorm van ongelukken, vandalisme, huiselijk geweld, overmatig gebruik en/of verslavingsproblemen. De gemeente staat het dichtst bij de burgers die daar last van hebben en is daarom het best in staat om maatregelen te treffen die de overlast verminderen. De gemeente kan dit doen vanuit verschillende bevoegdheden c.q. invalshoeken zoals openbare orde en veiligheid, toezicht en handhaving, volksgezondheid en preventie/voorlichting. We noemen dit een integrale benadering. Een resultaatgericht alcoholbeleid vraagt om doortastende politiek-bestuurlijke keuzes.

De doelen van het actieplan 'alcohol en jeugd' zijn gericht op jeugdigen tot 25 jaar. Concrete acties met betrekking tot 'risicogroepen en probleemdrinkers' worden in een later stadium uitgewerkt.

Doelen/doelgroep	Jeugdigen tot 16 jaar	16 – 25 jarigen	Risicogroepen en probleemdrinkers
Algemeen	Tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar	Voorkomen schadelijk alcoholgebruik door uitgaanspubliek en voorkomen van openbare orde problemen	Voorkomen of vroegtijdig signaleren van schadelijk alcoholgebruik bij volwassenen en het voorkomen van maatschappelijke en privé-problemen
Specifiek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toename bekendheid van de norm 'nergens alcohol onder de 16 jaar' ▪ Betere naleving en handhaving van de wettelijke leeftijds-grenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol ▪ Geen bezit en gebruik van alcohol in de openbare ruimte 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afname schadelijk alcoholgebruik in (para) commerciële horeca ▪ Afname van schadelijk alcoholgebruik op straat en bij evenementen ▪ Betere naleving en handhaving van het 'doortapverbod' ▪ Afname van rijden onder invloed ▪ Afname van alcoholgerelateerde overlast en geweld 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afname alcoholgebruik tijdens zwangerschap ▪ Minder volwassen drinkers met alcoholproblemen

Onderstaande maatregelen en actiepunten zijn gerubriceerd op basis van de invalshoeken openbare orde, toezicht, volksgezondheid en preventie/voorlichting en paracommercie. De doelen van het actieplan zijn via deze maatregelen en actiepunten te verwezenlijken. Een lijst met afkortingen en begrippen in de Drank- en Horecawet is bijgevoegd. Bijlage 1 bevat een factsheet over alcoholgebruik onder kinderen van 10 t/m 16 jaar. Bijlage 2, Feitenblad genotmiddelen samengesteld door Quo Fadis, gaat over jongvolwassenen en genotmiddelengebruik in Fryslân.

Maatregelen in het kader van openbare orde	Wat gebeurt er al (vastgelegd in)	Actiepunten	Verantwoordelijke overheid/instantie
Na uitgaan veilig naar huis	Er zijn niet altijd voldoende taxi's (Convenant 'Veilig Uitgaan')	Horeca en taxibedrijf maken een vervoersplan	Regie Gemeente i.s.m. Horeca en taxibedrijven (uitvoering)
Het gebruik van alcohol op of aan de openbare weg in de APV strafbaar stellen	Er wordt op gecontroleerd en gehandhaafd (APV)	N.v.t.	Gemeente/Politie
Jongeren onder de 16 jaar in het bezit van alcohol op de openbare weg strafbaar stellen	N.v.t.	APV aanpassen aan Hoofdlijnenbrief alcoholbeleid van de minister aan Tweede Kamer	Rijksoverheid/ Gemeente (uitvoering APV)
Verstrekken alcoholhoudende drank in bepaalde risicosituaties verbieden (artikel 23, DHW)	Verstrekken van alcohol kan geweigerd worden in bepaalde categorieën horeca-inrichtingen bij risicovolle evenementen	Bepaling opnemen in de Drank- en Horecaverordening	Gemeente
Maatregelen bij overtredingen (bijv. schenken alcohol aan personen onder de 16 jaar)	Handhavingsbeleid als onderdeel van Horecabeleid	Controle en handhaving intensiveren	Gemeente/Politie rapporteert
Veroorzakers van overlast aanpakken	Politie spoort op en verbaliseert	<ul style="list-style-type: none"> - Eventueel gebiedsverbod (wijziging APV) - Eventueel uitvoering geven aan bestuurlijke ophouding (APV) - Eventueel cameratoezicht - Toezicht en opsporing intensiveren 	Politie/OM/Gemeente

Maatregelen in het kader van toezicht	Wat gebeurt er al (vastgelegd in)	Actiepunten	Verantwoordelijke overheid/instantie
Naleving van de Drank- en Horecawet	Controle door VWA, Politie en Gemeente: bij overtredingen direct aanschrijven en optreden (Handhavingsbeleid)	Afspraken maken over het verscherpen van het toezicht	Gemeente/VWA/Politie
Toezicht (ook op detailhandel) op verstrekken van alcoholhoudende drank aan jeugd onder de 16 jaar	Dit gebeurt als regel (DHW)	Afspraken maken over het verscherpen van het toezicht	Gemeente/Politie/VWA
Stevige aanpak ondernemers detailhandel bij verkoop alcohol aan personen onder de 16 jaar	N.v.t.	Op basis van Hoofdlijnenbrief alcoholbeleid van de minister aan Tweede Kamer beleid aanpassen	Rijksoverheid/VWA/Gemeente (uitvoering)
Controle op snackbars die (verpakt) zwakalcoholhoudende drank verkopen	Voorwaarden voor verkoop zijn vastgelegd (DHW)	Afspraken maken over het intensiever controleren door VWA en politie	Gemeente/VWA/Politie
Politie reageert direct op klachten of verzoeken om assistentie van de horeca bij overmatig alcoholgebruik	Horecatelefoon (Convenant 'Veilig Uitgaan')	N.v.t.	Politie/horeca
Politie maakt proces-verbaal bij openbare dronkenschap en/of verstoring van de openbare orde	Dit gebeurt als regel (APV)	N.v.t.	Politie
Politie registreert incidenten waarbij alcoholmisbruik in het spel is	Gebeurt in mutatierapporten en dagrapporten (Jaarplan van de politie)	De analyse van het jaarplan gebruiken als input voor nieuw (gemeentelijk) beleid	Politie/Gemeente
Melding door politie van naam en adresgegevens van dronken jongeren onder de 16 jaar bij Jeugdloket	Gegevens worden gemeld bij Bureau Jeugdzorg	Politie en gemeente maken afspraken over het melden van genoemde gegevens bij het Jeugdloket	Politie/Gemeente (Jeugdloket)/VNN
Namen van personen die onder invloed rijden worden doorgegeven aan CBR	Politie voert dit uit (Beleid van de politie)	N.v.t.	Politie

Maatregelen in het kader van toezicht	Wat gebeurt er al (vastgelegd in)	Actiepunten	Verantwoordelijke overheid/instantie
Educatieve Maatregel Alcohol voor personen die onder invloed van alcohol aan het verkeer hebben deelgenomen	Maatregel wordt door de rechter opgelegd; anders rijbewijs kwijt (Beleid van de politie)	N.v.t.	Politie/OM
Zuipketen en -hokken	N.v.t.	Per geval beoordelen en aanpakken met een scala aan maatregelen van politie-inzet tot en met bouwregelgeving	Rijksoverheid/VWA Politie/SVS/Gemeente (w.o. Brandweer)

Maatregelen in het kader van volksgezondheid + preventie/voorlichting	Wat gebeurt er al (vastgelegd in)	Actiepunten	Verantwoordelijke overheid/instantie
Bewustwording van het feit dat drinken onder de 16 zeer schadelijk is	N.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van landelijke en eigen (voorlichtings) campagnes over alcoholgebruik (misbruik) voor en door scholen, wijkcentra, dorpshuizen, sportkantines en horecagelegenheden - Media en eigen communicatiemiddelen 	Regie Gemeente i.s.m. genoemde organisaties
Voorlichting over schadelijk alcohol- c.q. middelengebruik in het basis- en voortgezet onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Preventieprogramma 'De gezonde school en genotmiddelen' wordt uitgevoerd op alle Basis- en VO-scholen m.u.v. het speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs - Een aantal scholen heeft beleid vastgesteld m.b.t. alcohol en genotmiddelen en brengen dit in praktijk 	<ul style="list-style-type: none"> - In overleg met betrokken scholen een, op de doelgroep aangepast, preventieprogramma invoeren in het speciaal basisonderwijs en het praktijkonderwijs - Structurele middelen beschikbaar stellen voor nazorg 'De gezonde school en genotmiddelen' (Perspectief 2009) - Afspraken maken met scholen over het ontwikkelen van beleid met betrekking tot alcohol en andere genotmiddelen en de wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven 	Regie Gemeente i.s.m. scholen, VNN en GGD (uitvoering)
Voorlichting ouders	Informatiebijeenkomst voor ouders van leerlingen in het tweede jaar van het VO	<ul style="list-style-type: none"> - Alle ouders van 12 jarigen folder sturen van landelijke campagne 'Geen alcohol onder je 16^e' - Afspraken maken met scholen over het (laten) aanbieden van oudercursussen 	Regie Gemeente i.s.m. scholen, VNN en GGD (uitvoering)

Maatregelen in het kader van volksgezondheid + preventie/voorlichting	Wat gebeurt er al (vastgelegd in)	Actiepunten	Verantwoordelijke overheid/instantie
		voor ouders van tweedejaars leerlingen	
Voorlichtingscampagnes horeca tegen overmatig alcoholgebruik en daaruit voortvloeiend (vandalisme) gedrag	Afspraken gemaakt in het horeca overleg	Horeca zorgt voor voorlichting en voorlichtingsmateriaal	Gemeente Horeca (uitvoering)
Structurele aandacht voor het weerbaar maken van (jonge) kinderen	Op een aantal scholen wordt hier structureel aandacht aan besteed	In overleg met scholen een evidence based weerbaarheidsprogramma invoeren in het basis- en voortgezet onderwijs; bij voorkeur 'Leefstijl' van Lions Quest	Regie Gemeente i.s.m. genoemde organisaties
Vergroten risicobewustzijn bij: - Zwangere en zogende vrouwen die drinken - Verslaafde ouders en hun kinderen	- Aanbod VNN - Opvoedingsondersteuning	Afspraken maken met verloskundigen en jgz-verpleegkundigen over het aanspreken van zwangere en zogende vrouwen op hun drinkgedrag	Verloskundigen, jgz-verpleegkundigen en VNN
(Vroeg)signalering van alcoholgebruik door tiener- en jongerenwerkers en betrokken jongeren motiveren om hulp te zoeken	Vroegsignalering gebeurt al binnen het tiener- en jongerenwerk van MOS en het ambulante jongerenwerk van de VNN	Afspraken maken met VNN over het aanbieden van deskundigheidsbevordering (vroeg)signalering aan professionals in vindplaatsen	Regie Gemeente i.s.m. centrumgemeente en VNN
Beleid met betrekking tot thuisbrengen en 'hoe om te gaan met' aangeschoten en dronken jongeren onder de 16 jaar	Wordt zowel door de politie als door MOS uitgevoerd; ouders worden van het feit op de hoogte gesteld	Als subsidievoorwaarde opnemen dat instellingen hierop beleid ontwikkelen	Regie Gemeente/ uitvoering instellingen
Integrale benadering van probleemsituaties op basis van de 'een kind – een plan'	Dit gebeurt binnen de 'Ketenaanpak 0-25 jarigen' (b&w besluit)	De Ketenaanpak voor de doelgroep 12+ wordt geconcretiseerd; afspraken worden vastgelegd in een convenant	Regie Gemeente i.s.m. betrokken ketenpartners
Hulpaanbod dat aansluit op de vraag en/of de gesignaleerde problemen	Huidige aanbod VNN	- Beter zicht krijgen op hulpvraag door afspraken te maken met uitvoerende organisaties over trendrapportages (als subsidievoorwaarde opnemen) - Subsidieafspraken maken over passend,	Gemeente

Maatregelen in het kader van volksgezondheid + preventie/voorlichting	Wat gebeurt er al (vastgelegd in)	Actiepunten	Verantwoordelijke overheid/instantie
		evidence based hulpaanbod	
Sportstimulering en alcoholmatiging	BOS project 'Alcohol without goal' (b&w besluit)	N.v.t.	Sportbedrijf en MOS
Samenwerking VNN en de SEH van ziekenhuis Nij Smellinghe met betrekking tot jonge kinderen met een alcoholintoxicatie	N.v.t.	Afspraken maken met de VNN en ziekenhuis Nij Smellinghe over de uitvoering van het protocol dat hiervoor is ontwikkeld	Gemeente i.s.m. VNN/ziekenhuis Nij Smellinghe (uitvoering)

Maatregelen in het kader van commercie en paracommercie	Wat gebeurt er al (vastgelegd in)	Actiepunten	Verantwoordelijke overheid/instantie
Uniforme landelijke paracommercieregels in de Drank- en Horecawet	N.v.t.	Op basis van Hoofdlijnenbrief alcoholbeleid van de minister aan Tweede Kamer bestaat beleid aanpassen	Rijksoverheid Gemeente (uitvoering)
Geen toelating van jeugd onder de 16 jaar in discotheek of dancing	Wordt geregeld (Drank- en Horecaverordening)	Afspraken maken over controle	Gemeente/horeca Politie (toezicht)
Verbod op de verstrekking van alcohol aan personen onder de 16 jaar in horecabedrijven (commercie) en welzijnsinstellingen, scholen en sportkantines (paracommercie)	Verbod geldt bij wet (DHW)	<ul style="list-style-type: none"> - Creëren van een alcoholvrije omgeving voor jeugd in genoemde voorzieningen door middel van implementatie project 'De gezonde sportvereniging' - Opstellen of aanpassen van de huisregels en Bestuursreglementen en de (interne) communicatie over alcoholverstrekking 	Gemeente i.s.m. genoemde organisaties
Verbod op de verstrekking van sterke drank aan personen onder de 18 jaar	Verbod geldt bij wet (DHW)	Afspraken maken over het verscherpen van het toezicht	Gemeente/VWA/Politie/horeca
Verbod op aanwezigheid en verkoop sterke drank in sportkantines, wijkcentra, dorpshuizen, kerkelijke instellingen	Is geregeld (Drank- en Horecaverordening)	Afspraken maken over het verscherpen van het toezicht	Gemeente/ instellingen en sportclubs

Maatregelen in het kader van commercie en paracommercie	Wat gebeurt er al (vastgelegd in)	Actiepunten	Verantwoordelijke overheid/instantie
Huisregels verantwoorde verkoop van zwak alcoholische dranken in paracommerciële instellingen	Bestuursreglement is verplicht (DHW)	Bestuursreglement bij nieuwe aanvragen kritischer beoordelen	Gemeente i.s.m. bedoelde organisaties
Toezicht op sluitingstijden paracommercie	Vastgelegd in APV	Afspraken maken over het verscherpen van het toezicht	Gemeente/Politie
Geen toelating van personen in kennelijke staat van dronkenschap in een horecabedrijf	Is geregeld (Exploitatievergunning en Convenant 'Veilig Uitgaan')	N.v.t.	Gemeente/horeca Politie (toezicht)
Geen verkoop van alcohol aan personen die in kennelijke staat van dronkenschap verkeren	Is geregeld (Exploitatievergunning en Convenant 'Veilig Uitgaan')	N.v.t.	Gemeente/horeca Politie (toezicht)
Geen 'happy hours' of andere activiteiten die de verkoop van alcohol bevorderen	Hierover zijn afspraken gemaakt met de horeca (Exploitatievergunning en Convenant 'Veilig Uitgaan')	N.v.t.	Gemeente/horeca Politie (toezicht)
Frisfeesten (lokaal – provinciaal)	N.v.t.	Moet nog nader worden ingevuld	Nader in te vullen
Stickers "Wij verkopen geen alcohol aan personen onder de 16 jaar" op alle verkooppunten	Stickers zijn wettelijk verplicht (DHW)	N.v.t.	VWA/ondernemers/ instellingen en sportclubs

LIJST MET AFKORTINGEN

APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BOS	Buurt, Onderwijs en Sport
DHW	Drank- en HorecaWet
EMA	Educatieve Maatregel Alcohol (EMA)
GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
JGZ	JeugdGezondheidsZorg
MOS	Maatschappelijke Onderneming Smallingerland
OM	Openbaar Ministerie
SEH	SpoedEisende Hulp
SVS	Stichting Veiligheidszorg Smallingerland
VNN	Verlavingszorg Noord Nederland
VO	Voortgezet Onderwijs
VWA	Voedsel- en Waren Autoriteit

UITLEG VAN BEGRIPPEN IN DE DRANK- EN HORECAWET

Sterke drank	Drank met meer dan vijftien procent alcohol, met uitzondering van wijn (bijvoorbeeld gedistilleerd en niet verpakte mixdranken)
Alcoholhoudende drank	Alle drank met meer dan een half procent alcohol
Zwak-alcoholhoudende drank	Alcoholhoudende drank, met uitzondering van sterke drank (bijvoorbeeld bier, wijn, port, sherry)